

**PROGRAM USŁUG SPOŁECZNYCH
DLA GMINY WOŹNIKI NA LATA 2025-2027
W RAMACH PROJEKTU
„CUS – NOWE SPOJRZENIE NA USŁUGI SPOŁECZNE”**

Projekt „CUS - Nowe spojrzenie na usługi społeczne” współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021-2027 (Europejski Fundusz Społeczny+), dla Priorytetu: FESL.07.00 Fundusze Europejskie dla społeczeństwa, dla Działania: FESL.07.05 Strategiczne projekty dla obszaru usług społecznych.

SPIS TREŚCI	2
WPROWADZENIE	3
DEFINICJE	5
1. CHARAKTERYSTYKA PROGRAMU	
1.1. Nazwa i cel programu	7
1.2. Okres realizacji programu	8
1.3. Opis/Diagnoza potrzeb uzasadniających cel realizacji programu.....	9
1.3.1. Analiza SWOT	11
1.3.2. Wnioski z ankiety diagnostycznej z krótką statystyką	12
1.4. Charakterystyka i przewidywana liczba osób objęta programem	17
1.5. Określenie usług społecznych oferowanych w programie	17
1.6. Warunki i tryb kwalifikowania osób zainteresowanych do korzystania z usług społecznych określonych w programie	18
1.7. Wysokość opłaty za usługi społeczne, osoby uprawnione do uzyskania ulg w opłacie za usługi społeczne i wysokość tych ulg	19
1.8. Sposób dokumentowania spełniania warunków oraz uprawnień do uzyskania ulg w opłacie uczestników programu	20
1.9. Dane osobowe niezbędne do kwalifikowania osób zainteresowanych do korzystania z usług społecznych określonych w programie	21
1.10. Organizacja programu, w tym etapy jego realizacji	22
1.11. Sposób monitorowania i oceny programu oraz mierniki efektywności jego realizacji	23
1.12. Budżet programu oraz źródła jego finansowania	26

2. ZAŁĄCZNIKI

— Załącznik nr 1. Katalog Usług Społecznych

Fundusze Europejskie
dla Śląskiego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Województwo
Śląskie

WPROWADZENIE

Centrum Usług Społecznych (CUS) to nowoczesna forma samorządowej jednostki budżetowej, wprowadzona ustawą z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych, mająca zapewnić mieszkańcom dostęp do kompleksowych usług społecznych na terenie gminy w formie tzw. instytucji jednego okienka. W CUS gromadzone i koordynowane będą różnorodne formy usług społecznych realizowanych we współpracy z podmiotami sektora publicznego, prywatnego i pozarządowego. Zadaniem Centrów jest przygotowanie spersonalizowanej oferty dla każdego zainteresowanego mieszkańca, poprzez wybór usług z dostępnego wachlarza usług.

Centra usług społecznych są wyższym poziomem realizacji polityki społecznej, wychodzącym poza jej wąskie potoczne rozumienie, jako systemu pomocy społecznej. CUSy mają poszerzać krąg osób korzystających z usług, nie ograniczając się tylko do mieszkańców będących w trudnej sytuacji i przez to zmuszonych do korzystania z pomocy państwa w formach przewidzianych ustawą o pomocy społecznej, ale obejmując swym działaniem całą społeczność lokalną, w tym osoby, rodziny i grupy społeczne o określonych cechach i potrzebach. Jest to szansa na zmianę wizerunku służb związanych z polityką społeczną realizowaną na poziomie lokalnym.

Program usług społecznych to akt prawa miejscowego, który określa usługi społeczne wynikające z potrzeb wspólnoty samorządowej. Program ten jest przyjmowany przez Radę Miejską w drodze uchwały. Dokument ten zapewnia spójność i efektywność działania gminy w zakresie pomocy społecznej i innych usług społecznych.

Społeczeństwo jest złożone z różnych jednostek i grup, z różnymi potrzebami, problemami i aspiracjami. Tworzenie skutecznych programów społecznych wymaga zrozumienia tej różnorodności i dostosowania usług do konkretnych kontekstów społecznych. Podkreśla potrzebę inkluzywnego podejścia do projektowania programów społecznych, które uwzględniają różnice kulturowe, ekonomiczne, społeczne i inne czynniki wpływające na społeczność. Programy te powinny być elastyczne i dostosowane do specyficznych potrzeb badanej grupy czy społeczności, aby mogły efektywnie wspierać jej rozwój. W praktyce oznacza to, że projektowanie programów usług społecznych powinno uwzględniać partycypację

społeczności, konsultacje z lokalnymi liderami oraz analizę kontekstu społecznego. Tylko wtedy można zapewnić jedność poprzez dostarczanie usług, które są rzeczywiście potrzebne i skuteczne w różnorodnych warunkach społecznych. Usługi społeczne stanowią coraz ważniejszy komponent polityki społecznej państwa. Jest to związane z takimi procesami jak zmiany demograficzne i starzenie się społeczeństwa, przeobrażenia rynków pracy, wzrost liczby potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu i osób z niepełnosprawnościami, nowe zapotrzebowanie na kompetencje i kwalifikacje, przeobrażenia w obrębie rodziny, nowe formy wykluczenia społecznego, nowe ryzyka socjalne, w tym pandemii i zagrożeń ekologicznych itd. Usługi społeczne, obok polityki zabezpieczenia dochodu, są istotnym komponentem polityki społecznej, ponieważ prowadzą do poprawy stanu psychofizycznego osób w sensie indywidualnym i zbiorowym lub do zmiany ich sytuacji życiowej. Usługi społeczne, które są udostępniane i organizowane w sposób profesjonalny, realnie wpływają na podniesienie jakości życia osób i rodzin. Należy podkreślić, że usługi społeczne są dedykowane wszystkim, ale w sposób szczególny tym osobom, które z racji swoich indywidualnych cech i szeroko rozumianych uwarunkowań, mogą być narażone na jakikolwiek przejaw wykluczenia społecznego czy dyskryminacji. Dotyczy to w szczególności:

- a) dzieci, w tym dzieci z niepełnosprawnościami;
- b) osób z niepełnosprawnościami i osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu;
- c) osób w kryzysie psychicznym;
- d) osób starszych;
- e) osób w kryzysie bezdomności;
- f) wszystkich innych grup zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym.

Mając na uwadze powyższe należy podjąć działania zmierzające do rozwoju usług społecznych w społeczności lokalnej w celu zaspokojenia potrzeb osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, przez opracowanie i wdrożenie kompleksowego programu usług społecznych, który gwarantował będzie możliwość dokonania przez osobę potrzebującą wsparcia osobistego, niczym niezdeterminowanego wyboru najbardziej optymalnej formy realizacji usługi. Usługi społeczne, zgodnie z najnowszymi badaniami naukowymi i wytycznymi UE w tym zakresie, powinny być organizowane w sposób, który zapewni najbardziej przyjazne

Fundusze Europejskie
dla Śląskiego

Rzeczypospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Województwo
Śląskie

i optymalne warunki realizacji potrzeb. Stąd też przyjmuje się, że usługi społeczne w przyszłości powinny mieć charakter bardziej zdeinstytucjonalizowany, co oznacza rozwój usług środowiskowych w miejscu zamieszkania.

Niniejszy Program obejmuje swym zakresem usługi społeczne ujęte w projekcie pn. „CUS – nowe spojrzenie na usługi społeczne” realizowanym w partnerstwie z Regionalnym Ośrodkiem Polityki Społecznej Województwa Śląskiego w Katowicach i dofinansowanym ze środków EFS+ w ramach Programu FESL 2021-2027. Przy opracowywaniu programu usług społecznych bierze się pod uwagę diagnozę potrzeb i potencjału wspólnoty samorządowej w zakresie usług społecznych. Diagnoza dla Gminy Woźniki została opracowana i skonsultowana z mieszkańcami Zarządzeniem nr OR.120.64.2025 Burmistrza Woźniki z dnia 20 marca 2025 roku.

DEFINICJE

- **Usługi społeczne** – usługi oznaczające działania w rozumieniu art. 2 ust. 1 ustawy
- z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych.
- **Mieszkaniec** – osoba zamieszkująca na terenie Gminy Woźniki zgodnie z art. 25-26 KC¹.
- **Osoba korzystająca z usług społecznych** – osoba spełniająca kryteria i warunki kwalifikowania, określone w Programie Usług Społecznych i której przyznano prawo do skorzystania z ww. usług.
- **Wnioskodawca** – osoba składająca wniosek o zakwalifikowanie do korzystania z usług społecznych (np. osoba, która będzie korzystała z usług, przedstawiciel ustawowy, opiekun faktyczny).

¹ Zgodnie z Art. 25 k.c. „Miejscem zamieszkania osoby fizycznej jest miejscowość, w której osoba ta przebywa z zamiarem stałego pobytu”. Art. 26 § 1. Miejscem zamieszkania dziecka pozostającego pod władzą rodzicielską jest miejsce zamieszkania rodziców albo tego z rodziców, któremu wyłącznie przysługuje władza rodzicielska lub któremu zostało powierzone wykonywanie władzy rodzicielskiej. § 2. Jeżeli władza rodzicielska przysługuje na równi obojgu rodzicom mającym osobne miejsce zamieszkania, miejsce zamieszkania dziecka jest u tego z rodziców, u którego dziecko stale przebywa. Jeżeli dziecko nie przebywa stale u żadnego z rodziców, jego miejsce zamieszkania określa sąd opiekuńczy. Art. 27. Miejscem zamieszkania osoby pozostającej pod opieką jest miejsce zamieszkania opiekuna. Art. 28. Można mieć tylko jedno miejsce zamieszkania.

- **Osoba z niepełnosprawnością** – osoba posiadająca orzeczenie o niepełnosprawności, wydane na podstawie ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych lub orzeczenie równoważne oraz dzieci do 16. roku życia z orzeczeniem o niepełnosprawności.
- **Osoba niesamodzielna** – osoba, u której stwierdzono konieczność okresowej lub stałej opieki lub/i pomocy innych osób w zakresie odżywiania, przemieszczania się, pielęgnacji ciała, higieny osobistej i otoczenia oraz prowadzenia gospodarstwa domowego z powodu naruszenia sprawności organizmu.
- **Opiekun faktyczny** - opiekun osoby niesamodzielnej lub osoby z niepełnosprawnością sprawujący okresową lub stałą opiekę nad osobą niesamodzielną lub z niepełnosprawnością.
- **Zakres usług** – działania wynikające z zakresu określonego w art. 2 ustawy z dnia z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych, zgodnie z zapisami Statutu Centrum Usług Społecznych tj. a) polityki prorodzinnej, b) wspierania rodziny, c) systemu pieczy zastępczej, d) wspierania osób niepełnosprawnych, e) przeciwdziałania bezrobociu f) promocji i ochrony zdrowia, g) edukacji publicznej, h) kultury, i) kultury fizycznej i turystyki, j) pobudzania aktywności obywatelskiej, k) mieszkalnictwa, l) ochrony środowiska, m) reintegracji zawodowej i społecznej.
- **Program lub PUS** – „Program Usług Społecznych w Woźnikach lata 2025-2027 do projektu CUS – nowe spojrzenie na usługi społeczne”
- **Centrum lub CUS** – Centrum Usług Społecznych w Woźnikach.
- **Koordinator lub KIPUS**– Koordynator Indywidualnych Planów Usług Społecznych
- **Realizator usług społecznych** – wykonawca wyłoniony w drodze procedury ustawy z dnia 11 września 2019 r. - Prawo zamówień publicznych lub organizacja wyłoniona w drodze konkursu w trybie ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.
- **Projekt** – projekt „CUS – Nowe spojrzenie na usługi społeczne” współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021-2027 (Europejski Fundusz Społeczny+), dla Priorytetu: FESL.07.00 - Fundusze Europejskie dla

Fundusze Europejskie
dla Śląskiego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Województwo
Śląskie

społeczeństwa, dla Działania: FESL.07.05 - Strategiczne projekty dla obszaru usług społecznych.

1. CHARAKTERYSTYKA PROGRAMU

Podstawą prawną opracowania Programu jest art. 4-7 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych (tekst jedn.: Dz. U. z 2019r., poz. 1818). Ustawodawca daje możliwość organowi stanowiącemu JST, w drodze uchwały, programu usług społecznych, określającego usługi społeczne wynikające z potrzeb wspólnoty samorządowej.

1.1. Nazwa i cel programu

Nazwa Programu:

Program Usług Społecznych dla Gminy Woźniki na lata 2025-2027 w ramach Projektu „CUS – Nowe spojrzenie na usługi społeczne”, zwany dalej Programem.

Cel Programu:

Celem głównym Programu jest możliwość zwiększenia dostępu do zintegrowanych usług społecznych, które odpowiadają na potrzeby społeczności lokalnej w oparciu o zasady kompleksowości, podmiotowości, jakości, powszechności, współpracy, pomocniczości oraz wzmacniania więzi społecznych.

Program Usług Społecznych określa rodzaj usług, jakie będą realizowane przez Centrum Usług Społecznych w Woźnikach bezpośrednio na rzecz społeczności lokalnej.

Cele szczegółowe:

1. Zwiększenie efektywności usług poprzez nowoczesną organizację systemu usługowego – system jednego okienka dla mieszkańców i tzw. sieciowania podmiotów świadczących wsparcie usługowe;
2. Stworzenie międzysektorowego modelu współpracy na rzecz mieszkańców, który pozwoli efektywniej wykorzystać potencjał lokalnych usługodawców, wyeliminuje dublowanie

Fundusze Europejskie
dla Śląskiego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Województwo
Śląskie

procedur, dokumentacji oraz działań diagnostycznych, a zarazem umożliwi lepsze spożytkowanie możliwości specjalistów świadczących usługi w ramach wykonywania różnych profesji i zawodów pomocowych;

3. Poszerzenie oferty wsparcia dostępnej dla mieszkańców niekorzystających z systemu pomocy społecznej;
4. Zwiększenie zaangażowania mieszkańców w działania społeczne, samopomocowe, sąsiedzkie i wolontariackie;
5. Poprawa dobrostanu psychicznego mieszkańców gminy, poprzez aspekt więziotwórczy działań animacyjnych w społeczności lokalnej;
6. Wzmocnienie relacji międzypokoleniowych, integracja lokalnej wspólnoty; przeciwdziałanie poczuciu osamotnienia i społecznej izolacji;
7. Poprawa jakości życia, bezpieczeństwa osób z niepełnosprawnościami, integracja ze społeczeństwem oraz utrzymanie ich w środowisku zamieszkania;
8. Poprawa jakości życia, bezpieczeństwa osób starszych, integracja ze społeczeństwem oraz utrzymanie ich w środowisku zamieszkania;
9. Poprawa sytuacji osób wymagających wsparcia w codziennym funkcjonowaniu i ich rodzin oraz wykształcenie umiejętności radzenia sobie z problemami wynikającymi z wieku, stanu zdrowia i niepełnosprawności;
10. Wspieranie dzieci i młodzieży, poprzez zapewnienie im możliwości dostępu do usług zwiększających szansę na właściwy rozwój psychospołeczny;
11. Wsparcie rozwoju intelektualnego oraz fizycznego mieszkańców;
12. Integracja mieszkańców gminy oraz podnoszenie kompetencji w zakresie współpracy i wzajemnej pomocy;
13. Organizowanie inicjatyw społecznych, mając na celu integrację, edukację oraz aktywizację społeczności lokalnej.

1.2. Okres realizacji programu

Program Usług Społecznych dla Gminy Woźniki na lata 2025-2027 w ramach Projektu „CUS – Nowe spojrzenie na usługi społeczne”, będzie realizowany w okresie od 1 lipca 2025 r. do 31 grudnia 2027 r.

Fundusze Europejskie
dla Śląskiego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Województwo
Śląskie

1.3. Opis / Diagnoza potrzeb uzasadniających cel realizacji programu

Program opracowany został w oparciu o przeprowadzone w okresie od stycznia do lutego 2025 roku wieloaspektowe badanie pn. „Ankieta dotycząca potrzeb i potencjału społeczności lokalnej gminy Woźniki”, która pozwoliła określić potrzeby społeczności lokalnej w zakresie realizowania usług społecznych. Badanie społeczne poprzedzone zostało analizą treści kluczowych dokumentów urzędowych Gminy Woźniki, danych statystycznych Głównego Urzędu Statystycznego oraz informacji pozyskanych z jednostki, co pozwoliło na wzbogacenie koncepcji badania i zwiększenie trafności procesu wnioskowania.

Analiza danych oraz wyników ankiet uzyskanych od mieszkańców wskazała na następujące problemy i deficyty w zakresie usług społecznych:

- Starzejąca się populacja: Gmina Woźniki boryka się z problemem starzejącej się populacji i ujemnego przyrostu naturalnego, co wymaga dostosowania usług społecznych i zdrowotnych do potrzeb seniorów,
- Atomizacja społeczeństwa, powodująca rozpad więzi międzypokoleniowych i wzrost liczby osób samotnych: konieczność wsparcia osób samotnych i niesamodzielnych, w tym osób z niepełnosprawnościami i seniorów,
- Wykluczenie komunikacyjne: trudności w swobodnym dostępie do usług ze względu na położenie gminy, rozproszenie sołectw, oddalenia od większych ośrodków, generuje zapotrzebowanie na usługę transportu dla osób niesamodzielnych,
- Zapotrzebowanie na wsparcie społeczne: znaczna liczba rodzin wskazuje na potrzebę dalszego rozwoju systemu wsparcia (m.in.: poradnictwa prawnego, pomocy specjalistycznej i opieki nad dziećmi), wykraczającego poza zakres pomocy społecznej.
- Potrzeba wsparcia psychologicznego: duże zapotrzebowanie na wsparcie terapeutyczne dla dzieci, młodzieży, w tym potrzeba wsparcia w zakresie zdrowia psychicznego,
- Zapotrzebowanie na promocję zdrowia: większość mieszkańców dostrzega potrzebę zwiększenia działań w zakresie promocji zdrowia oraz dostępu do specjalistów,
- Brak zajęć dodatkowych: brak atrakcyjnej oferty spędzania czasu wolnego na miejscu może prowadzić do angażowania się młodzieży w destrukcyjne zachowania,

Fundusze Europejskie
dla Śląskiego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Województwo
Śląskie

— Zapotrzebowanie na specjalistyczne usługi dla wszystkich grup wiekowych: dostęp do usług psychologicznych, prawnych, zdrowotnych, rekreacyjnych, sportowych, kulturalnych.

Na podstawie zdiagnozowanych w badaniu potrzeb mieszkańców Gminy Woźniki w ramach usług społecznych dokonano wyodrębnienia kluczowych oczekiwań społeczności lokalnej w podziale na następujące grupy odbiorców:

Lp.	Rodzaj grupy odbiorców	Określone kluczowe potrzeby społeczności lokalnej
1	Osoby z niepełnosprawnościami	a) zwiększenie dostępności usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych (wsparcie w codziennych czynnościach) b) krótkoterminowe, interwencyjne usługi wsparcia osób niesamodzielnych c) dostęp do ośrodków wsparcia dziennego d) pomoc w uzyskaniu świadczeń dla osób z niepełnosprawnością e) wspieranie opiekunów osób z niepełnosprawnościami f) krótkoterminowe, interwencyjne usługi wsparcia osób niesamodzielnych g) zmniejszania izolacji społecznej i zapewniania towarzystwa osobom samotnym h) organizacji transportu do lekarza, i) poszerzenie oferty ochrony zdrowia, j) potrzeba wypożyczania sprzętu rehabilitacyjnego.
2	Seniorzy	a) zwiększenie dostępności usług opiekuńczych i sąsiedzkich dla samotnych seniorów, b) wsparcie w codziennych czynnościach oraz dożywianiu, c) organizacja transportu, d) pomoc w uzyskaniu świadczeń e) dostęp do ośrodków wsparcia dziennego f) poszerzenie oferty ochrony zdrowia, w tym teleopieka i wypożyczania sprzętu rehabilitacyjnego g) zwiększenie oferty spędzania czasu wolnego, zmniejszania izolacji społecznej i zapewnianie towarzystwa osobom samotnym
3	Młodzież	a) zwiększenie oferty spędzania czasu wolnego przez dzieci i młodzież, b) profilaktyka uzależnień, c) rozwój pozaszkolnej oferty edukacyjnej, d) poradnictwo psychologiczne i pedagogiczne, terapia dla dzieci i młodzieży, wsparcie w radzeniu sobie w sytuacjach kryzysowych np. przemoc domowa e) udostępnianie przestrzeni na spotkania dzieci i młodzieży,

Fundusze Europejskie
dla Śląskiego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Województwo
Śląskie

		f) możliwość realizacji inicjatyw zaproponowanych przez młodzież g) zwiększanie partycypacji młodzieży w procesach decyzyjnych
4	Rodziny	a) poszerzenie oferty spędzania czasu wolnego b) poszerzenie ofert ochrony zdrowia, w tym edukacja prozdrowotna c) dostęp do usług doradczych np. prawnik, psycholog d) poradnictwo dla rodzin w zakresie opiekuńczym i wychowawczym, wsparcie specjalistyczne i terapeutyczne dla rodzin e) zapewnienie schronienia osobom doznającym przemocy, zwiększanie gminnej bazy mieszkaniowej

1.3.1. Analiza SWOT

Analiza SWOT stanowi jedną z najpopularniejszych metod diagnozy sytuacji, w jakiej znajduje się wspólnota samorządowa.

Zgodnie z powyższym, czynniki rozwoju podzielić można na wewnętrzne, na które społeczność lokalna ma wpływ (silne i słabe strony), oraz na czynniki zewnętrzne – umiejscowione w bliższym i dalszym otoczeniu jednostki (szanse i zagrożenia). Podział ten dokonuje się również według innego kryterium, co pozwala zidentyfikować: czynniki pozytywne, czyli silne strony i szanse oraz czynniki negatywne, czyli słabe strony i zagrożenia. Poniżej przedstawiono wyniki analizy SWOT w zakresie polityki społecznej dla gminy Woźniki przygotowane w oparciu o prace powołanych zespołów zadaniowych, dokumenty strategiczne oraz wyniki przeprowadzonych w tym zakresie konsultacji społecznych, w postaci badania ankietowego.

Mocne strony <i>Co w Pani/Pana opinii jest MOCNĄ STRONĄ Gminy, która pozwala na zaspokajanie zapotrzebowania na usługi społeczne mieszkańców Gminy Woźniki?</i>	Słabe strony <i>Co w Pani/Pana opinii jest SŁABĄ STRONĄ Gminy, która NIE pozwala na zaspokajanie zapotrzebowania na usługi społeczne mieszkańców Gminy Woźniki?</i>
- aktywność społeczna i związana z nią duża liczba organizacji społecznych; - oferta kulturalna i wzmocnienie aktywności społecznej w wyniku wydarzeń kulturalnych - aktywna działalność klubów i organizacji sportowych na funkcjonującej bazie sportowo – rekreacyjnej; -tradycja i dziedzictwo kulturowe; - potencjał ludności; - różnorodność działalności gospodarczej oraz wysoki odsetek aktywnych podmiotów gospodarczych	-niekorzystne trendy demograficzne; - brak perspektyw rozwoju dla ludzi wykształconych i młodych takich jak w dużych miastach; - niski poziom integracji społecznej mieszkańców; - występowanie zjawisk wykluczenia i patologii społecznych, zarówno wśród dorosłych jak i młodzieży m.in. alkoholizm, ubóstwo, niepełnosprawność, przestępczość, bezradność); -wykluczenie komunikacyjne; -brak ośrodków wsparcia dziennego, dziennego pobytu itp.

Fundusze Europejskie
dla Śląskiego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Województwo
Śląskie

- atrakcyjne warunki krajobrazowo-przyrodnicze potencjał ekologiczny - rozwinięta infrastruktura oświatowa, - bliskość miast i aglomeracji (dojazd do 30 min.), węzeł autostrady A1	- brak ośrodków leczenia uzależnień - bierne postawy długotrwale bezrobotnych wobec podjęcia pracy; - wymagająca rozwoju infrastruktura sportowo-rekreacyjna, turystyczna, społeczna
Szanse <i>Co w Pani/Pana opinii jest SZANSĄ której wykorzystanie może przyczynić się do rozwoju usług społecznych dla mieszkańców Gminy Woźniki ?</i>	Zagrożenia <i>Jaki zakres usług społecznych Pani/Pana zdaniem mógłby zostać obciążony ZAGROŻENIEM ich nie zrealizowania dla mieszkańców Gminy Woźniki?</i>
- dostępność dofinansowania na przedsięwzięcia ukierunkowane na politykę prospołeczną, w tym prorodzinną, wsparcie ludzi młodych oraz politykę senioralną ze środków UE oraz krajowych; - pojawienie się nowych mieszkańców, pracujących w miastach - atrakcyjna oferta dla młodych osób - stworzenie miejsc pod mieszkalnictwo - utrzymujący się trend zdrowego i aktywnego trybu życia przekładający się na rozwój turystyki, rekreacji i sportu; - rosnący popyt na usługi skierowane do turystów - potencjał do tworzenia ośrodków rehabilitacyjno-wypoczynkowych; - rozwój rolnictwa ekologicznego	- starzejące się społeczeństwo; - niska gęstość zaludnienia Gminy; - stosunkowo wysoki wskaźnik zamożności przy rosnących problemach społecznych; - wzrastające zapotrzebowanie na usługi opiekuńczo-socjalne ze strony osób starszych; - brak rozwiązań systemowych w zakresie opieki nad osobami niesamodzielnymi i ich rodzin - mała aktywność społeczna młodzieży; - odpływ zdolnych ludzi do atrakcyjniejszych ośrodków miejskich; - duża skala zmian w systemie finansów publicznych związana z funkcjonowaniem Gminy i realizacją zadań publicznych; - rosnące koszty realizacji zadań publicznych; - niedostateczna świadomość ekologiczna mieszkańców

1.3.2. Wnioski z ankiety diagnostycznej z krótką statystyką

Przeprowadzona diagnoza sytuacji społeczności lokalnych w Gminie Woźniki pozwoliła na zidentyfikowanie najważniejszych usług społecznych, które zdaniem uczestników badania będą odgrywały w kolejnych latach kluczową rolę.

Na podstawie badań można stwierdzić, iż do najważniejszych problemów w Gminie Woźniki należy zaliczyć: niewystarczający dostęp do usług opiekuńczych, asystenckich, wsparcia prawnego, wsparcia dla rodzin, niską ofertę spędzania czasu wolnego, brak warunków dla inicjatyw lokalnych, słaby dostęp do ochrony zdrowia, w tym zdrowia psychicznego oraz alkoholizm.

Fundusze Europejskie
dla Śląskiego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Województwo
Śląskie

Grupy społeczne, dla których w gminie brakuje oferty to osoby z niepełnosprawnościami oraz seniorzy, w szczególności osoby niesamodzielne i samotnie gospodarujące, a także młodzież (65,3%) oraz dzieci. Ponadto grupę problemową stanowią osoby niepracujące, w tym wchodzące na rynek pracy.

W oparciu o dokonaną analizę wyników badań zostały sformułowane rekomendacje.

Uzyskane wyniki diagnozy, opartej na analizie wyników badań ankietowych oraz analizie SWOT, pozwoliły na opracowanie założeń niniejszego programu.

Wnioski z diagnozy potrzeb z rekomendacjami odnośnie proponowanych usług:

1) Wsparcie dla Seniorów

- a) Wsparcie dla samotnych i pozostających w domach seniorów oraz ich aktywizacja.
- b) Poszerzanie oferty usług społecznych, takich jak domowe usługi opiekuńcze, usługi specjalistyczne, usługi sąsiedzkie, programy wsparcia sąsiedzkiego, grupy wsparcia.
- c) Utworzenie i rozwój Klubu Seniora.
- d) Usługa transportowa dla osób z niepełnosprawnościami i seniorów – usługa door-to-door.
- e) Programy wsparcia opiekunów: Rozszerzenie programów opieki wytchnieniowej, aby odciążyć opiekunów rodzinnych.
- f) Rozwój programów wolontariatu, które oferują pomoc domową i towarzystwo dla osób starszych i z niepełnosprawnościami.
- g) Usługa „Złotej rączki” dla seniorów (drobne naprawy w miejscu zamieszkania).
- h) Przeciwdziałanie izolacji społecznej (szczególnie seniorów z małych miejscowości) poprzez organizację zajęć kulturalnych, edukacyjnych czy rekreacyjnych, dostosowanych do potrzeb osób starszych

2) Wsparcie dla osób z niepełnosprawnościami

- a) Rozwój (zwiększanie dostępności) usług dedykowanych dla osób niesamodzielnych w szczególności usług asystenckich, opiekuńczych i opieki wytchnieniowej.
- b) Wdrożenie wsparcia dla opiekunów rodzinnych, oferującego poradnictwo, grupy wsparcia i szkolenia z zakresu opieki nad osobami niesamodzielnymi.

- c) Rozwój usług sąsiedzkich i wsparcie samopomocowe (wykorzystanie potencjału małych miejscowości i więzi sąsiedzkich do organizacji usług samopomocowych, np. wsparcia w codziennych obowiązkach, dowozu leków, posiłków czy wspólnych spotkań integracyjnych);
- d) Utworzenie gminnej wypożyczalni sprzętu do rehabilitacji medycznej, umożliwiającej mieszkańcom dostęp do niezbędnych urządzeń wspomagających codzienne funkcjonowanie.
- e) Rozwijanie inicjatywy wolontariatu sąsiedzkiego poprzez współpracę z lokalnymi organizacjami pozarządowymi.
- f) Uruchomienie usług transportu dla osób z niepełnosprawnością (pomoc w dotarciu do placówek opieki zdrowotnej czy zajęć organizowanych przez różne podmioty działające w gminie).
- g) Mieszkania treningowe.

3) Wsparcie dla dzieci i młodzieży

- a) Poszerzenie oferty zajęć edukacyjnych, sportowych, kulturalnych, itp. dla młodzieży.
- b) Zorganizowanie miejsc spotkań dla młodzieży – świetlice, kluby, etc.,
- c) Rozwój zajęć pozalekcyjnych: Uruchomienie zajęć językowych, sportowych, teatralnych, plastycznych i muzycznych
- d) Poprawa dostępności do aktywności sportowych.
- e) Dostęp do pomocy specjalistycznej, działania w zakresie profilaktyki uzależnień
- f) Włączenie młodzieży w decydowanie o działaniach w gminie.
- g) Oferta dla dzieci i młodzieży ze środowisk defaworyzowanych, z rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym

4) Wsparcie Rodzin

- a) Programy edukacyjne dla rodziców.
- b) Wsparcie prawne i psychologiczne.
- c) Miejsca wsparcia dla rodziców dzieci i młodzieży z problemami wychowawczymi.
- d) Oferta wsparcia dla osób doświadczających przemocy domowej.
- e) Wzmacnianie integracji międzypokoleniowej (Organizacja wspólnych działań Kół Gospodyń Wiejskich ze szkołami i przedszkolami, rozwijanie inicjatyw łączących

Fundusze Europejskie
dla Śląskiego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Województwo
Śląskie

seniorów i młodzież, tworzenie programów międzypokoleniowego wolontariatu, w których młodzież może wspierać seniorów, a seniorzy dzielić się doświadczeniem i umiejętnościami).

f) Rozszerzenie oferty zajęć edukacyjnych i rekreacyjnych

- organizacja bezpłatnych zajęć popołudniowych dla rodzin, które nie korzystają ze wsparcia pomocy społecznej, ale również potrzebują przestrzeni do wspólnego spędzania czasu,
- wykorzystanie dostępnej infrastruktury, takiej jak sale gimnastyczne, boiska sportowe, w celu organizacji zajęć sportowych dla rodzin i dzieci.
- organizacja zajęć rekreacyjnych na świeżym powietrzu, integracyjnych spotkań plenerowych czy rajdów pieszych i rowerowych.

g) Sukcesywne zwiększanie dostępności zajęć poprzez współpracę z organizacjami pozarządowymi.

5) Promocja i ochrona zdrowia

- a) Rozwój usług z zakresu profilaktyki i edukacji zdrowotnej – organizacja bezpłatnych programów profilaktycznych, warsztatów zdrowotnych i kampanii edukacyjnych we współpracy z lokalnymi podmiotami.
- b) Zwiększenie dostępu do diagnostyki i lekarzy specjalistów poprzez współpracę z placówkami medycznymi – koordynacyjna rola CUS.
- c) Promowanie zdrowego stylu życia, edukacja zdrowotna, kampanie informacyjne.
- d) Wzmocnienie opieki domowej dla osób przewlekle chorych i niepełnosprawnych – integrowanie działań własnych w zakresie usług opiekuńczych oraz podmiotów zewnętrznych.
- e) Rozwój poradnictwa specjalistycznego: utworzenie i rozszerzenie punktów poradnictwa prawnego, psychologicznego, psychiatrycznego.
- f) Zwiększenie częstotliwości programów profilaktyki uzależnień wśród dzieci, młodzieży i dorosłych.
- g) Teleopieka: całodobowa usługa specjalistycznej opieki zdalnej w miejscu zamieszkania dla osoby samotnej osoby chorej, starszej, z niepełnosprawnością.

Fundusze Europejskie
dla Śląskiego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Województwo
Śląskie

6) Aktywizacja i integracja lokalna mieszkańców, pobudzanie aktywności obywatelskiej

- a) Promocja usług społecznych: kampanie informacyjne i edukacyjne.
- b) Wzmacnianie aktywizacji i integracji społecznej poprzez zaangażowanie **organizatora społeczności lokalnej**, który będzie odpowiedzialny za inicjowanie działań integracyjnych, budowanie sieci współpracy oraz motywowanie mieszkańców do aktywności.
- c) Współpraca z organizacjami pozarządowymi, lokalnymi instytucjami i firmami - wzbogacanie oferty działań skierowanych do osób mniej zaangażowanych społecznie, współpraca międzysektorowa i międzyorganizacyjna.
- d) Organizowanie większej liczby imprez kulturalnych, regularnych zajęć sportowych dla różnych grup wiekowych, przedsięwzięć rowerowych i pieszych, pikników, a także wydarzeń edukacyjnych, które integrują społeczność lokalną.

W badaniu wzięło udział 274 respondentów, z czego 78,5%, stanowiły kobiety, natomiast mężczyźni 21,5%. Większość respondentów to osoby w wieku tj. 26-60 lat (76,3%), 16,7% to - powyżej 60 r. ż. Mniej liczną grupę stanowiły osoby w wieku 18-25 lat (7%) .

Ponad 60% respondentów deklarowała, że w razie potrzeby wiedziałaby, gdzie szukać wsparcia w zakresie usług społecznych, a 39,8% niestety nie posiada takiej wiedzy.

1.4. Charakterystyka i przewidywana liczba osób objęta programem

Woźniki to gmina miejsko-wiejska leżąca na obszarze powiatu lublinieckiego. Oprócz miasta Woźniki, w skład gminy wchodzi także sołectwa: Babienica, Czarny Las, Dyrdy, Drogobycza, Kamienica, Kamieńskie Młyny, Ligota Woźnicka, Lubsza, Piasek oraz Psary. Powierzchnia gminy wynosi 128 km². Gmina Woźniki ma 9 405 mieszkańców, z czego 50,55% stanowią kobiety, a 49,55% mężczyźni. Średni wiek mieszkańców wynosi 41,6 lat i jest nieznacznie mniejszy od średniego wieku mieszkańców województwa śląskiego oraz porównywalny do średniego wieku mieszkańców całej Polski.

Mieszkańcy gminy Woźniki zawarli w 2022 roku 35 małżeństw, co odpowiada 3,7 małżeństwom na 1000 mieszkańców. Jest to nieznacznie mniej od wartości dla województwa śląskiego oraz mniej od wartości dla Polski. W tym samym okresie odnotowano 1,2 rozwodów przypadających na 1000 mieszkańców. 26,6% mieszkańców gminy Woźniki jest stanu wolnego, 57,9% żyje w małżeństwie, 5,6% mieszkańców jest po rozwodzie, a 9,1% to wdowy/wdowcy. Gmina Woźniki notuje ujemny przyrost naturalny wynoszący -64. Struktura ludności gminy przedstawiała się następująco: osoby w wieku przedprodukcyjnym 19,15%, osoby w wieku produkcyjnym 58,89%, a w wieku poprodukcyjnym 21,96%.

Ogólna liczba mieszkańców planowana do objęcia usługami społecznymi w ramach niniejszego Programu wynosi minimum **309 osób (osoby potrzebujące wsparcia w ramach CUS)**, w tym:

- osoby potrzebujące wsparcia w codziennym funkcjonowaniu (w tym z powodu wieku, stanu zdrowia, niepełnosprawności) i ich otoczenie – 197 osób

- osoby z niepełnosprawnościami i ich otoczenie (m.in. rodzina, środowisko lokalne) – 68 osób

Na każdym etapie realizacji programu zarówno ogólna liczebność jego uczestników oraz w podziale na grupy może się zmieniać.

1.5. Określenie usług społecznych oferowanych w Programie

W wyniku przeprowadzonej diagnozy potrzeb i potencjału społeczności lokalnej Gminy Woźniki w zakresie usług społecznych, Centrum Usług Społecznych w Woźnikach w ramach programu będzie realizowało dla ww. społeczności usługi społeczne samodzielnie,

Fundusze Europejskie
dla Śląskiego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Województwo
Śląskie

tj. z wykorzystaniem zasobów kadrowych CUS lub za pośrednictwem podmiotów zewnętrznych, poprzez zlecenie usług wykonawcom, zgodnie z art. 7 ust. 2 ustawy o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych. Usługi określone w niniejszym Programie wynikają z warunków umowy o dofinansowanie w ramach projektu „CUS – nowe spojrzenie na usługi społeczne” w ramach programu Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021-2027 Nr naboru FESL.07.05-IZ.01-028/23 PRIORYTET FESL.07 Fundusze Europejskie dla społeczeństwa DZIAŁANIE 7.5 Strategiczne projekty dla obszaru usług społecznych.

Usługi będą uzupełniane działaniami wspierającymi w zakresie organizowania i pobudzania aktywności społeczności lokalnej. Planowany katalog usług społecznych przedstawia **załącznik nr 1** do programu.

1.6. Warunki i tryb kwalifikowania osób zainteresowanych do korzystania z usług społecznych określonych w Programie

Osoby chcące skorzystać z usług społecznych założonych w Programie Usług Społecznych muszą spełnić podstawowy warunek dopuszczający tj. być mieszkańcem Gminy Woźniki. Warunkiem skorzystania z usług społecznych jest wystąpienie co najmniej jednej z potrzeb w ramach obszarów, jakie określa Katalog Usług Społecznych oraz spełnianie dodatkowych kryteriów, wskazanych w załączniku nr 1 do programu w kolumnie Kryteria.

Kwalifikowanie osób zainteresowanych do korzystania z usług społecznych określonych w Programie, odbywać się będzie za pośrednictwem Centrum Usług Społecznych w Woźnikach, na wniosek osoby zainteresowanej, jej przedstawiciela ustawowego albo opiekuna faktycznego.

Tryb zakwalifikowania do korzystania z usług społecznych składa się z następujących etapów:

1. Złożenie przez Wnioskodawcę wniosku o objęcie usługami społecznymi lub formularza zgłoszeniowego dla kandydatów do udziału w projekcie, stanowiącego załącznik do Regulaminu Projektu „CUS – Nowe spojrzenie na usługi społeczne”, wprowadzony

zarządzeniem Dyrektora Centrum Usług Społecznych w Woźnikach, wraz z oświadczeniami o spełnieniu określonych w Programie warunków korzystania z usług społecznych.

2. Rozpoznanie przez Koordynatora Indywidualnych Planów Usług Społecznych indywidualnych potrzeb Wnioskodawcy. Rozpoznanie może obejmować zwrócenie się do Wnioskodawcy o udokumentowanie spełniania przez niego określonych w programie warunków niezbędnych do zakwalifikowania, w tym informacji o sytuacji życiowej, zdrowotnej, rodzinnej i materialnej, w przypadku potrzeby koordynacji usług społecznych określonych w programie lub programach usług społecznych, które mają być udzielane osobie zainteresowanej.
3. Kwalifikowanie odbywa się z uwzględnieniem ograniczeń i limitów wynikających z budżetu przewidzianego na realizację usług społecznych.
4. Opracowanie przez Koordynatora Indywidualnych Planów Usług Społecznych (KIPUS) indywidualnego planu usług społecznych (dalej IPUS).
5. Zatwierdzenie indywidualnego planu usług społecznych przez Dyrektora Centrum Usług Społecznych lub upoważnionego Organizatora Usług Społecznych.
6. KIPUS może nie zakwalifikować Wnioskodawcy do usług społecznych w sytuacji ograniczeń i limitów wynikających z budżetu przewidzianego na realizację Programu lub wskutek niespełnienia warunków określonych w programie niezbędnych do zakwalifikowania. W takiej sytuacji Wnioskodawca otrzymuje decyzję administracyjną o niezakwalifikowaniu do usługi podpisaną przez Dyrektora Centrum Usług Społecznych lub upoważnionego Organizatora Usług Społecznych.
7. Tryb kwalifikowania do danych usług społecznych, przez Koordynatora Indywidualnych Planów Usług Społecznych odbywać się będzie w oparciu Regulamin projektu.

1.7. Wysokość opłaty za usługi społeczne, osoby uprawnione do uzyskania ulg w opłacie za usługi społeczne i wysokość tych ulg

- a) Wysokość opłaty za usługi społeczne realizowane w ramach niniejszego Programu ustala się w wysokości do 20% wartości usługi dla mieszkańca w przeliczeniu na każdą

Fundusze Europejskie
dla Śląskiego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Województwo
Śląskie

godzinę świadczonej usługi. Odpłatność ustala się na podstawie złożonego oświadczenia uczestnika o sytuacji społecznej i materialnej.

- b) Odpłatność, o której mowa w pkt. 1 pobierana będzie w formie bezgotówkowej przelewem na konto Centrum Usług Społecznych w Woźnikach. Płatność za daną usługę będzie możliwa w sposób jednorazowy przed świadczeniem każdej usługi lub raz w miesiącu z góry za wszystkie usługi przewidziane w IPUS na dany miesiąc. Beneficjent zobowiązany jest do wniesienia opłaty i udokumentowania potwierdzenia wpłaty.
- c) Całkowicie zwolnione z opłaty są osoby zakwalifikowane do Projektu zgodnie z Regulaminem Projektu „CUS – nowe spojrzenie na usługi społeczne”, o ile odpłatność za usługi nie jest wymagana na podstawie odrębnych przepisów.

1.8. Sposób dokumentowania spełniania warunków oraz uprawnień do uzyskania ulg w opłacie uczestników programu

Dokumentowanie spełniania warunków oraz uprawnień do uzyskania ulg w opłacie uczestników programu odbywa się na podstawie:

- a) złożonego formularza zgłoszeniowego dla kandydatów do udziału w projekcie (wniosku o objęcie usługami wraz z oświadczeniem o spełnieniu określonych w Programie warunków do korzystania z usług społecznych. Formularz zgłoszeniowy oraz zakres danych osobowych może ulegać zmianom / modyfikacjom co uwarunkowane jest zapisami umowy o dofinansowanie projektu „CUS – Nowe spojrzenie na usługi społeczne”,
- b) następuje w oparciu o warunki i w trybie wynikającym z Programu i nie wymaga wydania decyzji administracyjnej,
- c) następuje z uwzględnieniem ograniczeń i limitów wynikających z budżetu przewidzianego na realizację Programu,
- d) może zostać poprzedzone koniecznością złożenia dodatkowych dokumentów potwierdzających sytuację m.in. życiową, rodzinną, zdrowotną i materialną,
- e) może zostać poprzedzone przeprowadzeniem rozeznania potrzeb przez Koordynatora Indywidualnych Planów Usług Społecznych.

Odmowa zakwalifikowania do korzystania z usług społecznych następuje w drodze decyzji administracyjnej w trybie określonym w Kodeksie postępowania administracyjnego.

1.9. Dane osobowe niezbędne do kwalifikowania osób zainteresowanych do korzystania z usług społecznych określonych w programie

Pozyskiwanie i przetwarzanie danych osobowych wnioskodawców oraz osób korzystających z usług społecznych i członków ich rodzin odbywa się na podstawie art. 6 ust. 1 lit. c, e oraz art. 9 ust. 2 lit. b, g, j Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. Urz. UE L 119 z 04.05.2016), w związku z ustawą z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych.

Pozyskiwanie i przetwarzanie danych odbywa się w celu wypełnienia obowiązku prawnego ciążącego na administratorze, wynikającego z w/w ustawy (realizacji zadań dotyczących wybranych form świadczeń i/lub uczestnictwa w zajęciach w zależności od potrzeb).

Dane osobowe przetwarzane są w zakresie, jaki jest niezbędny do realizacji danej sprawy, w zakresie, w jakim zostaną podane bezpośrednio przez osobę, której dane dotyczą, w zakresie w jakim zostaną podane przez inny podmiot lub innego administratora danych.

Zakres danych osoby korzystającej z usług społecznych:

- dane identyfikujące (imię i nazwisko, adres, adres poczty elektronicznej, login, numer telefonu, numer faksu, numer PESEL, płeć, wiek, wykształcenie, identyfikatory internetowe);
- dane związane z zakresem uczestnictwa w projekcie (obywatelstwo, obszar według stopnia urbanizacji (DEGURBA), status mieszkaniowy, data rozpoczęcia udziału w projekcie lub wsparciu, data zakończenia udziału w projekcie lub wsparciu, status na rynku pracy, data założenia działalności gospodarczej, forma i okres zaangażowania w projekcie, planowana data zakończenia edukacji w placówce edukacyjnej, w której skorzystano ze wsparcia);

Ponadto dane dotyczące terminu zakończenia odbywania kary pozbawienia wolności przez osoby skazane (jeśli dotyczy).

Zakres danych wnioskodawcy (przedstawiciela ustawowego, opiekuna prawnego albo opiekuna faktycznego osoby korzystającej z usług społecznych):

- dane identyfikujące (imię i nazwisko, adres, adres poczty elektronicznej, login, numer telefonu, numer faksu, numer PESEL, płeć, wiek, wykształcenie, identyfikatory internetowe);

Dane będą przechowywane przez okres nie dłuższy, niż jest to niezbędne do celów, w których dane te są przetwarzane.

1.10. Organizacja Programu, w tym etapy jego realizacji

Realizatorem Programu jest Centrum Usług Społecznych w Woźnikach.

Zadaniem realizatora jest w szczególności:

- A. Zaspokajanie potrzeb wspólnoty samorządowej w zakresie usług społecznych;
- B. Opracowanie i wdrażanie standardów jakości usług społecznych;
- C. Realizowanie Programu w tym kwalifikowanie osób zainteresowanych do korzystania z usług społecznych określonych w Programie;
- D. Inicjowanie działań na rzecz integracji i wspierania rozwoju wspólnoty samorządowej z wykorzystaniem potencjału tej wspólnoty.

Etapy realizacji	Opis działań	Czas realizacji
Etap I	Planowanie i organizacja usług społecznych: ✓ wypracowanie założeń do standardów usług społecznych; ✓ wyłonienie wykonawców usług społecznych; ✓ budowanie partnerstw w ramach współpracy międzysektorowej; ✓ kwalifikowanie osób zainteresowanych usługami, rozpoznawanie indywidualnych potrzeb, opracowywanie indywidualnych planów usług społecznych;	VII 2025 – XII 2027

Etap II	Świadczenie usług społecznych: ✓ koordynowanie realizowanych działań; ✓ bieżący monitoring realizowanych usług społecznych	VII 2025 – XII 2027
Etap III	Ocena realizacji Programu Usług Społecznych w zakresie świadczenia usług społecznych: ✓ analiza i ocena jakości świadczonych usług (standaryzacja); ✓ monitoring w zakresie potrzeb i potencjału lokalnej społeczności	I 2026 – XII 2027
Etap IV	Aktualizacja Katalogu usług społecznych zgodnie z potrzebami społeczności lokalnej: ✓ aktualizacja potrzeb w zakresie świadczonych usług społecznych z uwzględnieniem potencjału lokalnej społeczności;	I-III 2026 I-III 2027
Etap V	Informacja z realizacji Programu Usług Społecznych: ✓ opracowanie sprawozdania w oparciu o wyniki z monitorowania realizacji programu i ocena programu w oparciu o mierniki efektywności realizacji programu.	I-III 2028

1.11. Sposób monitorowania i oceny Programu oraz mierniki efektywności jego realizacji

Celem wprowadzenia monitoringu Programu Usług Społecznych w Woźnikach jest dążenie do świadczenia usług dostosowanych do potrzeb mieszkańców gminy o określonym standardzie oraz podejmowanie, w razie potrzeby, działań usprawniających proces świadczenia usług społecznych. Założeniem sposobu monitorowania usług świadczonych w ramach CUS w Woźnikach jest zastosowanie rozwiązań:

- a) adekwatnych do przyjętych celów i wskaźników monitorowania;
- b) prostych w zastosowaniu wskaźników monitorowania wykorzystujących informacje (w tym opinie) pochodzące od mieszkańców oraz, tam gdzie to możliwe, dane administracyjne gromadzone przez CUS;
- c) umożliwiających prowadzenie analiz, w tym na potrzeby obliczenia osiągniętych wartości wskaźników.

Monitorowanie służy zapewnieniu odpowiedniej jakości realizacji usług społecznych i wdrażania Programu Usług Społecznych. Za monitorowanie Programu odpowiedzialne jest Centrum Usług Społecznych w Woźnikach. Celem monitorowania będzie dostarczanie niezbędnych informacji do podejmowania decyzji, które pozwolą na efektywną realizację Programu. Szczególna uwaga zostanie skoncentrowana na procesie wdrażania Programu przede wszystkim w zakresie realizacji usług społecznych. Monitoring Programu Usług Społecznych polegać będzie na zbieraniu, gromadzeniu, analizowaniu informacji uzyskanych w toku realizacji usług społecznych. Monitorowaniu podlegać będą w szczególności wskaźniki określone w ramach Projektu. Po zakończeniu realizacji Programu zostanie sporządzona informacja z realizacji Programu. Zakres informacji będzie zgodny z art. 6 ustawy z dnia 19 lipca 2019r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych.

Dane do monitoringu i badania efektywności zostaną pozyskane za pomocą wystandaryzowanych narzędzi (np. ankiety, wywiady), od pracowników CUS w Woźnikach, przedstawicieli organizacji pozarządowych oraz mieszkańców gminy.

Pozostałe dane zostaną pozyskane z dokumentacji Centrum Usług Społecznych w Woźnikach.

Celem monitoringu będzie pozyskanie danych nt.:

- a) charakterystyki odbiorcy z podziałem na poszczególne usługi,
- b) poziomu zaspokojenia potrzeb mieszkańców i poziomu zadowolenia z jakości obsługi,
- c) liczby osób objętych nowymi usługami społecznymi realizowanymi w CUS w Woźnikach.

Wskaźniki/ mierniki efektywności, które zostaną wykorzystane przy tworzeniu narzędzi monitoringu i efektywności do realizowanych w CUS usług:

- 1) wskaźniki produktu w całym okresie trwania Programu:
 - liczba osób objętych usługami świadczonymi w społeczności lokalnej w programie: **297 osób**;
 - liczba osób, które uzyskały wsparcie w ramach usług realizowanych przez Centrum Usług Społecznych (z zakresu: wsparcia rodziny i pieczy zastępczej, wsparcia osób z

niepełnosprawnościami, osób starszych, usług zdrowotnych, opiekuńczych, wsparcia opiekunów faktycznych): **309 osób**;

- liczba opiekunów faktycznych / nieformalnych objętych wsparciem w programie (osoby, które otrzymały wsparcie w sprawowaniu opieki nad osobami potrzebującymi wsparcia w codziennym funkcjonowaniu np. poprzez udział w zajęciach edukacyjnych, usługi asystenckie i wytchnieniowe): 40 osób;
- liczba osób z niepełnosprawnościami i ich otoczenia, objętych wsparciem w programie: 68 osób;
- liczba osób z krajów trzecich objętych wsparciem w programie: 0 osób;
- liczba osób w kryzysie bezdomności lub dotkniętych wykluczeniem z dostępu do mieszkań, objętych wsparciem w programie: 0 osób;
- liczba osób obcego pochodzenia objętych wsparciem w programie: 0 osób;
- liczba osób należących do mniejszości, w tym społeczności marginalizowanych takich jak Romowie, objętych wsparciem w programie: 0 osób;

2) wskaźniki rezultatu w całym okresie trwania Programu:

- liczba osób świadczących usługi w społeczności lokalnej dzięki wsparciu w programie: 6 osób;
- liczba utworzonych miejsc świadczenia usług w społeczności lokalnej: 1 miejsce;
- liczba podmiotów, które poszerzyły ofertę wsparcia lub podniosły jakość oferowanych usług: 1 podmiot;
- liczba osób, które opuściły opiekę instytucjonalną dzięki wsparciu w programie: 0 osób;
- liczba utworzonych Centrów Usług Społecznych w ramach projektu: 1 Centrum Usług Społecznych;
- liczba przyjętych Programów Usług Społecznych: 1 Program Usług Społecznych.

Fundusze Europejskie
dla Śląskiego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Województwo
Śląskie

1.12 Budżet programu oraz źródła jego finansowania

Oferowane przez Centrum Usług Społecznych w Woźnikach usługi finansowane będą z różnych źródeł tj.:

- środki własne,
- środki Unii Europejskiej,
- środki z programów rządowych i innych.

Na realizację niniejszego Programu Usług Społecznych dla Gminy Woźniki w latach 2025-2027 w ramach projektu „CUS – nowe spojrzenie na usługi społeczne”, w ramach budżetu Gminy Woźniki zaplanowano środki w wysokości prezentowanej w poniższej tabeli.

Budżet może ulec modyfikacji w trakcie realizacji Programu w poszczególnych latach.

Lp.	Nazwa źródła finansowania	Rodzaj źródła						Razem 2025-2027
		Dotacje i inne środki zewnętrzne (zł)			Własne (zł)			
		2025	2026	2027	2025	2026	2027	
1.	Projekt „CUS – Nowe Spojrzenie na usługi społeczne” Źródło: EFS+ Działanie 7.5	781 556	1 562 512	1 562 512				3 906 580,00
	Suma w ramach PUS 2025 - 2027	3 906 580,00			0,00			3 906 580,00

Załącznik nr 1 do Programu Usług Społecznych dla Gminy Woźniki na lata 2025-2027
w ramach projektu „CUS - Nowe spojrzenie na usługi społeczne”

KATALOG USŁUG SPOŁECZNYCH
do Programu Usług Społecznych dla Gminy Woźniki
na lata 2025-2027
w ramach projektu „CUS – nowe spojrzenie na usługi społeczne”

Lp	Nazwa usługi	Ogólny zakres usługi	Zakres usługi z ustawy o CUS	Grupa docelowa	Planowana liczba osób / usług	Tryb kwalifikowania	Dodatkowe kryteria kwalifikacji	Wysokość opłat
1	Usługi sąsiedzkie	Usługi świadczone przez osoby blisko zamieszkujące niespokrewnione za wynagrodzeniem. Usługi sąsiedzkie obejmować będą pomoc w podstawowych codziennych czynnościach domowych. Usługi sąsiedzkie będą przyznawane osobom na 12 mies.	art. 2 ust. 1 pkt.4, 6 i 11	Mieszkańcy Gminy Woźniki zgodnie z art. 25-26 KC osoby samotnie zamieszkujące (w tym chore, z zaburzeniami psychicznymi, starsze, niepełnosprawne)	20 os.	Zgodnie z pkt 1.6 Programu	Osoby spełniające kryteria kwalifikowalności do projektu „CUS- nowe spojrzenie na usługi społeczne” zgodnie z Regulaminem naboru nr FESL.07.05-IZ.01-028/23	Zgodnie z zasadami określonymi w pkt 1.7 niniejszego Programu
2	Usługi opiekuńcze	Usługi opiekuńcze przysługują osobom samotnym, które z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymagają pomocy innych osób, a są jej pozbawione. Usługi obejmują: pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, pielęgnację zleconą przez lekarza, zapewnienie kontaktów z otoczeniem	art. 2 ust. 1 pkt. 4 i 6	Mieszkańcy Gminy Woźniki zgodnie z art. 25-26 KC osoby samotnie zamieszkujące (w tym chore, z zaburzeniami psychicznymi, starsze, niepełnosprawne)	-	Zgodnie z pkt 1.6 Programu	Osoby spełniające kryteria kwalifikowalności do projektu „CUS- nowe spojrzenie na usługi społeczne” zgodnie z Regulaminem naboru nr FESL.07.05-IZ.01-028/23	Zgodnie z zasadami określonymi w pkt 1.7 niniejszego Programu

Fundusze Europejskie
dla Śląskiego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Województwo
Śląskie

3	Krótkoterminowa usługa interwencyjno-opiekuńcza	Wsparcie opiekunów osób niepełnosprawnych, zamieszkujących we wspólnym gospodarstwie domowym (Forma opieki wytchnieniowej). Zakres usług będzie dostosowany do potrzeb uczestników projektu z uwzględnieniem stopnia i rodzaju niepełnosprawności. Zadanie będzie również dedykowane działaniom interwencyjnym w celu natychmiastowego objęcia usługą do czasu prawidłowego objęcia przez rodzinę czy też skierowania do całodobowej formy wsparcia.	art. 2 ust. 1 pkt 2 i 6	Mieszkańcy Gminy Woźniki zgodnie z art. 25-26 KC Członkowie rodzin lub opiekunowie osób z niepełnosprawnościami, wymagających wsparcia w codziennym funkcjonowaniu	30 os.	Zgodnie z pkt 1.6 Programu	Osoby spełniające kryteria kwalifikowalności do projektu „CUS- nowe spojrzenie na usługi społeczne” zgodnie z Regulaminem naboru nr FESL.07.05-IZ.01-028/23	Zgodnie z zasadami określonymi w pkt 1.7 niniejszego Programu
4	Usługa klubu wsparcia opiekuna faktycznego osób z niepełnosprawnościami	Cykliczne spotkania merytoryczne 2 x mies. moderowane przez ekspertów, podczas których opiekunowie będą wymieniać się doświadczeniami w zakresie trudności dnia codziennego, otrzymają informacje o możliwościach wsparcia przez różne podmioty. Spotkania z poczęstunkiem pozwolą opiekunom na chwilę wytchnienia, w tym czasie opiekę nad osobami zależnymi sprawować będą opiekunowie.	art. 2 ust. 1 pkt 2, 6, 7	Mieszkańcy Gminy Woźniki zgodnie z art. 25-26 KC Rodzice i opiekunowie osób z niepełnosprawnościami	40 os.	Zgodnie z pkt 1.6 Programu	Osoby spełniające kryteria kwalifikowalności do projektu „CUS- nowe spojrzenie na usługi społeczne” zgodnie z Regulaminem naboru nr FESL.07.05-IZ.01-028/23	Zgodnie z zasadami określonymi w pkt 1.7 niniejszego Programu
5	Usługi asystenckie dla osób starszych i osób z niepełnosprawnościami	Świadczenie zindywidualizowanych usług asystenckich obejmujących następujące obszary wsparcia: pomoc w: dojazdach, w komunikowaniu się z otoczeniem, w korzystaniu z dóbr kultury, rekreacji, sportu, zakupach, załatwianiu spraw bieżących wynikających z potrzeb i sytuacji klienta, pisaniu pism, czytaniu, wspólne spędzanie czasu i itp. Decyzja o przyznaniu i wymiarze wsparcia będzie poprzedzona indywidualną oceną	art. 2 ust. 1 pkt 2, 6, 11	Mieszkańcy Gminy Woźniki zgodnie z art. 25-26 KC osoby z niepełnosprawnościami Seniorzy 60+	50 os.	Zgodnie z pkt 1.6 Programu	Osoby spełniające kryteria kwalifikowalności do projektu „CUS- nowe spojrzenie na usługi społeczne” zgodnie z Regulaminem naboru nr FESL.07.05-IZ.01-028/23	Zgodnie z zasadami określonymi w pkt 1.7 niniejszego Programu

Fundusze Europejskie
dla Śląskiego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Województwo
Śląskie

		sytuacji zawodowej i życiowej danej os. oraz jej opiekunów fakt.						
6	Usługa włączania osób niepełnosprawnych	Organizacja 2 w roku spotkań okolicznościowych oraz wyjazdu integracyjnego, integrujących środowisko osób z niepełnosprawnościami, ale również z mieszkańcami, spotkania z ekspertami lub ciekawymi motywującymi osobami.	art. 2 ust. 1 pkt. 6	Mieszkańcy Gminy Woźniki zgodnie z art. 25-26 KC osoby z niepełnosprawnościami i ich otoczenie	40 os. 10 os. osób z otoczenia	Zgodnie z pkt 1.6 Programu	Osoby spełniające kryteria kwalifikowalności do projektu „CUS- nowe spojrzenie na usługi społeczne” zgodnie z Regulaminem naboru nr FESL.07.05-IZ.01-028/23	Zgodnie z zasadami określonymi w pkt 1.7 niniejszego Programu
7	Klub Seniora "Świadomy senior" – "Aktywny senior" -	Usługi edukacyjne i zwiększenie aktywności seniorów w ramach wykładów otwartych z zaproszeniem ekspertów, którzy podzielą się wiedzą z innych spotkań z seniorami w szerokiej ofercie tematycznej (bezpieczeństwo i zagadnienia prawne oraz edukacja prozdrowotna) oraz cyklicznych spotkań z animatorem sportu i rekreacji na siłowniach zewnętrznych, cykliczne zajęcia – marsze nordic walking, joga dla seniora; wycieczki rekreacyjne	art. 2 ust. 1 pkt. 7, 9, 10, 11	Mieszkańcy Gminy Woźniki zgodnie z art. 25-26 KC Seniorzy 60+	60 os.	Zgodnie z pkt 1.6 Programu	Osoby spełniające kryteria kwalifikowalności do projektu „CUS- nowe spojrzenie na usługi społeczne” zgodnie z Regulaminem naboru nr FESL.07.05-IZ.01-028/23	Zgodnie z zasadami określonymi w pkt 1.7 niniejszego Programu
8	Usługa diagnostyki chorób geriatrycznych	Testy stanowiące element profilaktyki zdrowego starzenia się, realizowane na etapie rekrutacji jednokrotnie dla każdego z uczestników. Służą ocenie poziomu ew. dysfunkcji mózgu i diagnozowania obecności chorób neurodegeneracyjnych występujących u os. we wczesnej i zaawansowanej starości.	art. 2 ust. 1 pkt. 5	Mieszkańcy Gminy Woźniki zgodnie z art. 25-26 KC Seniorzy 60 +	300 os.	Zgodnie z pkt 1.6 Programu	Osoby spełniające kryteria kwalifikowalności do projektu „CUS- nowe spojrzenie na usługi społeczne” zgodnie z Regulaminem	Zgodnie z zasadami określonymi w pkt 1.7 niniejszego Programu

Fundusze Europejskie
dla Śląskiego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Województwo
Śląskie

		Badanie trwa ok. 30 minut. Pacjent otrzymuje informację na temat kondycji funkcji poznawczych i wynik wskazujący na ryzyko występowania demencji. Test bada pamięć krótkotrwałą, uwagę, funkcje językowe, myślenie abstrakcyjne, orientację.					naboru nr FESL.07.05-IZ.01-028/23	
9	Obiady dla seniorów i osób z niepełnosprawnością	Obiad dla seniora i osoby z niepełnosprawnościami. Posiłki będą dostarczane trzy dni (poniedziałek, środa, piątek). Przewiduje się w przypadku świąt i dni wolnych dostarczenie posiłków w ostatnim dniu roboczym. Usługa obejmuje 20 os. rocznie	art. 2 ust. 1 pkt. 4 i 6	Mieszkańcy Gminy Woźniki zgodnie z art. 25-26 KC osoby samotnie zamieszkujące z orzeczeniem o niepełnosprawności Seniorzy 60+ usługa uzupełniająca dla osób korzystających z innych usług społecznych przyznanych przez CUS	60 os.	Zgodnie z pkt 1.6 Programu	Osoby spełniające kryteria kwalifikowalności do projektu „CUS- nowe spojrzenie na usługi społeczne” zgodnie z Regulaminem naboru nr FESL.07.05-IZ.01-028/23	Zgodnie z zasadami określonymi w pkt 1.7 niniejszego Programu
10	Teleopieka	Całodobowy system przywoławczy z usługą opieki zdalnej w miejscu zamieszkania, opiera się na urządzeniu stacjonarnym i opasce bezpieczeństwa lub urządzeniu typu zegarek z przyciskiem bezpieczeństwa. W razie zagrożenia (upadek, nagłe pogorszenie stanu zdrowia, pożar, awaria, lęk, samotność) wciśnięcie guzika alarmowego łączy z Centrum Teleopieki. Teleopiekun podejmuje decyzję o sposobie udzielenia pomocy. Dzięki karcie informacyjnej, która jest wcześniej wypełniona, żadne zgłoszenie przychodzące do centrali nie jest anonimowe.	art. 2 ust. 1 pkt. 4 i 6	Mieszkańcy Gminy Woźniki zgodnie z art. 25-26 KC osoby samotne i niesamodzielne z orzeczeniem o niepełnosprawności Seniorzy 60+ usługa uzupełniająca dla osób korzystających z innych usług społecznych przyznanych przez CUS	10 os.	Zgodnie z pkt 1.6 Programu	Osoby spełniające kryteria kwalifikowalności do projektu „CUS- nowe spojrzenie na usługi społeczne” zgodnie z Regulaminem naboru nr FESL.07.05-IZ.01-028/23	Zgodnie z zasadami określonymi w pkt 1.7 niniejszego Programu

Fundusze Europejskie
dla Śląskiego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Województwo
Śląskie

11	Mobilna złota rączka	Pomoc przy dokonywaniu drobnych napraw domowych, których uczestnik nie jest w stanie dokonać w sposób samodzielny. Wykonanie max. 4 prac naprawczych w ciągu roku po 1 usłudze naprawczej dla 50 osób rocznie	art. 2 ust. 1 pkt. 4 i 6	Mieszkańcy Gminy Woźniki zgodnie z art. 25-26 KC osoby samotne i niesamodzielne z orzeczeniem o niepełnosprawności Seniorzy 60+ usługa uzupełniająca dla osób korzystających z innych usług społecznych przyznanych przez CUS	150 usług	Zgodnie z pkt 1.6 Programu	Osoby spełniające kryteria kwalifikowalności do projektu „CUS-nowe spojrzenie na usługi społeczne” zgodnie z Regulaminem naboru nr FESL.07.05-IZ.01-028/23	Zgodnie z zasadami określonymi w pkt 1.7 niniejszego Programu
12	Oddolna inicjatywa sołecka	Integrujące działania wszystkich podmiotów na terenie danej miejscowości na rzecz seniorów i osób z niepełnosprawnościami, ale również przez nich inicjowane. Pozwoli na naukę współdziałania dla społeczności lokalnej. Kosztem jest zakup niezbędnych materiałów zgodnie z zapotrzebowaniem zgłoszonym przez uczestników projektu 11 miejscowości x 5000 zł na 1 inicjatywę x 3 edycje	art. 2 ust. 1 pkt. 6, 11	Mieszkańcy Gminy Woźniki zgodnie z art. 25-26 KC Seniorzy 60+ Osoby z niepełnosprawnością	-	Zgodnie z pkt 1.6 Programu	Preferowane będą tematy inicjatyw związane z obszarami statutowymi Centrum Usług Społecznych w Woźnikach	Zgodnie z zasadami określonymi w pkt 1.7 niniejszego Programu.
13	Usługa wsparcia w zakresie poradnictwa prawnego	Prowadzenie zajęć z zakresu edukacji prawnej grupowej, indywidualnych porad prawnych udzielanych mieszkańcom z terenu gminy Woźniki w siedzibie CUS.	art. 2 ust. 1 pkt. 4	Mieszkańcy Gminy Woźniki zgodnie z art. 25-26 KC	-	Zgodnie z pkt 1.6 Programu	Osoby spełniające kryteria kwalifikowalności do projektu „CUS-nowe spojrzenie na usługi społeczne” zgodnie z Regulaminem naboru nr FESL.07.05-IZ.01-028/23	Zgodnie z zasadami określonymi w pkt 1.7 niniejszego Programu

Fundusze Europejskie
dla Śląskiego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Województwo
Śląskie

14	Placówka wsparcia dziennego (światlica środowiskowa)	Utworzenie i prowadzenie placówki wsparcia dziennego, stwarzanie prawidłowych warunków rozwoju oraz zapewnienie opieki wychowawczej dzieciom i młodzieży mającym problemy rodzinne, emocjonalne, szkolne, zagrożonym demoralizacją lub uzależnieniem, przejawiających zachowania problemowe, zapewnienie pomocy specjalistycznej oraz wspomaganie rodzin niewydolnych wychowawczo i zagrożonych wykluczeniem społecznym. Placówka będzie realizować następujące zadania: pomoc w nauce, organizację czasu wolnego poprzez prowadzenie zajęć opiekuńczo- wychowawczych, profilaktycznych oraz TUS, organizację zabaw i zajęć sportowych. Zajęcia indywidualne i grupowe (profilaktyka uzależnień, socjoterapeutyczne, trening radzenia sobie z agresją, logopeda, itp.), indywidualne i grupowe spotkania z psychologiem dla dzieci i opiekunów prawnych, warsztaty dla rodziców „jestem dobrym rodzicem”, itp. Zaplanowano 3 wyjazdy integracyjne dla 40 os. z udziałem specjalistów.	art. 2 ust. 1 pkt. 2, 3, 5 i 7	Mieszkańcy Gminy Woźniki zgodnie z art. 25-26 KC obejmujące osoby do 18 r. ż Dzieci i młodzież	40 os.	Zgodnie z pkt 1.6 Programu	Osoby spełniające kryteria kwalifikowalności do projektu „CUS- nowe spojrzenie na usługi społeczne” zgodnie z Regulaminem naboru nr FESL.07.05-IZ.01- 028/23	Zgodnie z zasadami określonymi w pkt 1.7 niniejszego Programu
15	Animacja społeczności lokalnej	Usługi z zakresu pobudzania aktywności obywatelskiej, w tym: -wzmacnianie odporności społecznej na sytuacje kryzysowe - prowadzenie działań proekologicznych, w tym edukacji ekologicznej i promocji postaw przyjaznych środowisku	art. 2 ust. 1 pkt. 5, 7, 11, 13	Mieszkańcy Gminy Woźniki zgodnie z art. 25-26 KC	-	Zgodnie z pkt 1.6 Programu	nie dotyczy	Zgodnie z zasadami określonymi w pkt 1.7 niniejszego Programu

Fundusze Europejskie
dla Śląskiego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Województwo
Śląskie

		- projekty kulturalne integrujące mieszkańców - działania edukacyjne (rozwijanie kompetencji społecznych, promocja zdrowego stylu życia, edukacja cyfrowa)						
--	--	---	--	--	--	--	--	--

Fundusze Europejskie
dla Śląskiego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Województwo
Śląskie